

Tulvavesi- ja ojariita-asia

Ympäristölautakunta 16.05.2023 § 54

141/11.03.04.00/2020 [Tulvavesitilanne Tohmajärven Vehkavaarassa Yrjölän tilalla]

Asian aiempi käsittely ympäristölautakunnassa

Tohmajärven ympäristölautakunta sai 19.7.2019 päivätyn vireillepanon/toimenpidepyynnön Vesilain 5 luvun 10 §:n mukaista ojan tukkimista ja veden virtaussuunnan muuttamista koskevassa asiassa. Vireillepanijoina olivat Yrjölä 848-410-■■■■■■■■■■ kiinteistön omistajat. Tohmajärven kunnan hallintosäännön ja Vesilain 5 luvun 5 §:n mukaan asian käsittely kuului ympäristölautakunnalle, joka toimii kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena. Ympäristölautakunta antoi päätöksen asiasta kokouksessaan 22.10.2019 § 107. Yrjölä kiinteistön omistajat valittivat lautakunnan päätöksestä hallinto-oikeuteen 27.11.2019. Vaasan hallinto-oikeus kumosi lautakunnan päätöksen ja palautti asian uudelleen käsiteltäväksi ja ratkaistavaksi päätöksellään 23/0007/1 (antopäivä 23.2.2023).

Asian uusi käsittely

Tohmajärven kunnan Onkamon kylässä, Vehkavaarantien varrella sijaitsevan kiinteistön Onnela 848-418-■■■■■■■■■■ alueella oleva ja Vehkavaaran yksityistien alittava rumpuputki on kiinteistön Yrjölä 848-410-■■■■■■■■■■ omistajien ilmoituksen mukaan tukittu vuonna 1997 ja vesi johdettu Vehkavaarantien varteen kaivettuun ojaan, josta vesi virtaa edelleen Onnela kiinteistön piha-alueella olevaan keinotekoiseen lampeen ja siitä lopulta eteenpäin. Rumpuputken tukkimiselle ja veden virtausreitit muuttamiselle ei ole Yrjölä kiinteistön omistajien mukaan ilmoitettu tai kysytty heiltä tai kunnalta lupaa. Rumpuputken on tukkinut ja Vehkavaarantien varteen tehdyn ojan kaivattanut Onnela kiinteistön omistaja. Tämän seurauksena veden pinta on pysyvästi noussut Yrjölä kiinteistön alueella ja tästä aiheutuu vettymishaittaa kiinteistöllä kasvavalle puustolle.

Tohmajärven kunnan rakennustarkastaja on tehnyt paikalla maastokäynnin 25.4.2023 Onnela ja Yrjölä kiinteistöjen omistajien kanssa. Molempien kiinteistöjen omistajia on kuultu asian tiimoilta. Muistio maastokäynnistä on asian oheismateriaalina.

Vesilain (587/2011) 5 luvun 5 §:n mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen käsittelee ojitusta koskevan erimielisyyden, joka ei edellytä 3 §:n nojalla lupaa tai jota ei käsitellä 4 §:n mukaan ojitustoimituksessa, ja joka aiheutuu:

- 1) ojan tekemisestä toisen maalle tai toisen yksityisen tien poikki;
- 2) ojan suunnan muuttamisesta;
- 3) veden johtamisesta toisen maalla olevaan ojaan tai puroon; tai
- 4) muusta vastaavasta syystä.

Saman lain 5 luvun 10 §:n mukaan toisen kiinteistön kuivatusta palvelevaa ojaa ei saa perusteettomasti tukkia tai veden juoksua ojassa estää. Kun oja on tehty toisen alueelle, alueen omistajalle voidaan antaa oikeus omalla kustannuksellaan muuttaa ojan asemaa ja suuntaa, jos muutos ei vähennä ojasta saatavaa hyötyä eikä aiheuta sanottavaa lisäkustannusta ojituksen hyödynsaajalle.

Edelleen saman lain 14 luvun 1 §:n mukaan Valtion valvontaviranomainen ja kunnan ympäristönsuojeluviranomainen valvovat tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista.

Saman luvun 4 §:n 1 momentin mukaan jos joku rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettua säännöstä tai määräystä, lupaviranomainen voi:

- 1) kieltää häntä jatkamasta tai toistamasta säännöksen tai määräyksen vastaista menettelyä;
- 2) määrätä hänet täyttämään velvollisuutensa;
- 3) määrätä hänet oikaisemaan sen, mitä säännösten tai määräysten vastaisesti on tehty.

Saman pykälän 2 momentin mukaan jos ojituksessa tai ojan käytössä on menetelty tämän lain säännösten tai niiden nojalla annettujen määräysten vastaisesti taikka jos ojan kunnossapito laiminlyödään, kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi antaa 1 momentissa tarkoitetun kiellon tai määräyksen.

Ympäristölautakunnan jäsenille on toimitettu Vaasan hallinto-oikeuden päätös 23.2.2023 (23/0007/1), asianosaisten kuulemiskirje 21.3.2023 ja katselmusmuistio 25.4.2023 esityslistan oheismateriaalina.

Asian valmistelija

rakennustarkastaja Joni Rytönen, rakennusvalvonta@tohmajarvi.fi, puh. 040 105 4209

Esittelijä

vs. tekninen johtaja Oskari Mähönen, puh. 040 105 4239, oskari.mahonen@tohmajarvi.fi

Päätösehdotus

Tohmajärven kunnan ympäristölautakunta määrää vesilain 14 luvun 4 §:n nojalla laillisen tilan saavuttamiseksi toimimaan seuraavasti (päävelvoite):

Kiinteistön Onnela 848-418- [REDACTED] omistajan tulee saattaa oja vedenjohtokyvyltään ennen sen suunnan muutosta ja rummun tukkimista valliineseen tilaan 31.8.2023 mennessä.

Edellä antamansa päävelvoitteen tehosteeksi ympäristölautakunta asettaa asianosaiselle vesilain 14 luvun 8 §:n nojalla 5 000,00 euron uhkasakon. Mikäli velvoitetta ei ole noudatettu määräaikaan mennessä eikä noudattamatta jättämiseen ole pätevää syytä, lautakunta voi uhkasakkolain (1113/1990) 10 § 1 momentin nojalla määrätä uhkasakon maksettavaksi.

Ympäristölautakunta varaa samalla hallintolain (434/2003) 34 §:n sekä uhkasakkolain (1113/1990) 22 §:n mukaisesti asianosaiselle tilaisuuden tulla kuulluksi harkitun päävelvoitteen ja sen tehosteeksi asetetun uhkasakon johdosta sekä antaa kirjallinen selitys asian ratkaisemiseen vaikuttavista tekijöistä. Selitystä pyydetään erityisesti siitä, onko esittää pätevää syytä päävelvoitteen noudattamatta jättämiselle. Mahdollinen selitys liitteineen pyydetään toimittamaan Tohmajärven kuntaan (kirjaamo@tohmajarvi.fi tai Järnefeltintie 1, 82600 Tohmajärvi) kolmenkymmenen (30) päivän kuluessa tämän päätöksen tiedoksisaannista. Määräajan noudattamatta jättäminen tai selityksen antamatta jättäminen ei estä asian käsittelyä.

Päätöksen perustelut

Vesilain 5 luvun 10 §:n 3 momentti

Toisen kiinteistön kuivatusta palvelevaa ojaa ei saa perusteettomasti tukkia tai veden juoksua ojassa estää. Kun oja on tehty toisen alueelle, alueen omistajalle voidaan antaa oikeus omalla kustannuksellaan

muuttaa ojan asemaa ja suuntaa, jos muutos ei vähennä ojasta saatavaa hyötyä eikä aiheuta sanottavaa lisäkustannusta ojituksen hyödynsaajalle.

Vesilain 14 luvun 4 §

Jos joku rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettua säännöstä tai määräystä, lupaviranomainen voi:

- 1) kieltää häntä jatkamasta tai toistamasta säännöksen tai määräyksen vastaista menettelyä;
- 2) määrätä hänet täyttämään velvollisuutensa;
- 3) määrätä hänet oikaisemaan sen, mitä säännösten tai määräysten vastaisesti on tehty.

Jos ojituksessa tai ojan käytössä on menetelty tämän lain säännösten tai niiden nojalla annettujen määräysten vastaisesti taikka jos ojan kunnossapito laiminlyödään, kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi antaa 1 momentissa tarkoitetun kiellon tai määräyksen. Jos kieltoa tai määräystä annettaessa joudutaan ratkaisemaan kysymys lupaviranomaisen luvan tarpeellisuudesta tai luvan noudattamisesta, kiellon tai määräyksen antaa kuitenkin lupaviranomainen. Jos asiaa käsiteltäessä havaitaan, että kyse on lupaa edellyttävästä hankkeesta tai luvan noudattamisesta, asia on siirrettävä lupaviranomaisen ratkaistavaksi.

Kielto tai määräys voidaan antaa myös kiinteistön uudelle omistajalle tai haltijalle, vaikka tämä ei itse olisi vastuussa lainvastaisen tilan syntymisestä.

Vesilain 14 luvun 8 § 1 momentti

Viranomaisen on tehostettava, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta, 4 tai 6 §:n nojalla antamaansa kieltoa tai määräystä uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella tai toiminta keskeytetään. Valvontaviranomainen voidaan oikeuttaa tekemään tarvittava toimenpide.

Uhkasakkolaki (1113/1990) 10 §

Uhkasakon asettaminen

Uhkasakon asettanut viranomainen voi tuomita uhkasakon maksettavaksi, jos päävelvoitetta ei ole noudatettu eikä noudattamatta jättämiseen ole pätevää syytä. Edellytyksenä uhkasakon tuomitsemiselle maksettavaksi on, että uhkasakon asettamista koskeva päätös on lainvoimainen, jollei päätöstä ole säädetty tai määrätty noudatettavaksi muutoksenhausta huolimatta.

Uhkasakkoa asetettaessa noudatetaan muutoin, mitä uhkasakosta 6, 7 ja 12 §:ssä säädetään.

Asettamispäätöksestä on käytävä selvästi ilmi, mihin asianosainen on velvoitettu ja milloin, mihin mennessä tai mistä lähtien päävelvoitetta on noudatettava. Määräajan pituutta harkittaessa on otettava huomioon päävelvoitteen laatu ja laajuus, velvoitetun mahdollisuus noudattaa sitä sekä muut asiaan vaikuttavat seikat.

Uhkasakkolaki (1113/1990) 19 §

Rekisteröinti

Uhan asettaneen viranomaisen on lähetettävä Maanmittauslaitokselle ilmoitus kiinteistöä koskevasta päävelvoitteesta ja sen tehosteeksi asetetusta uhasta merkinnän tekemiseksi kiinnityksistä pidettävään rekisteriin. Uhan asettaneen viranomaisen tai sen määräyksestä asianomaisen valvovan viranomaisen on lähetettävä vastaava ilmoitus asiaa koskevista myöhemmistä päätöksistä ja päävelvoitteen

täyttämisestä (13.12.2013/923). Edellä 1 momentissa tarkoitettu ilmoituksesta tehdään merkintä rekisteriin. Merkintä poistetaan viimeistään viiden vuoden kuluttua sen tekemisestä, jollei uhan asettanut viranomainen ole ilmoittanut päävelvoitteen voimassaolon jatkumisesta.

Uhkasakkolaki (1113/1990) 22 §
Asianosaisen kuuleminen

Asianosaiselle on ennen uhkasakon asettamista ja tuomitsemista taikka teettämis- tai keskeyttämisuhan asettamista ja täytäntöön pantavaksi määräämistä koskevan asian ratkaisemista varattava tilaisuus selityksen antamiseen siten kuin hallintolain (434/2003) 34 §:ssä säädetään.

Hallintolaki (434/2003) 34 § 1 momentti
Asianosaisen kuuleminen

Asianosaiselle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen voi hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

Päätös

Hyväksyttiin.

- merkittiin, että rakennustarkastaja Joni Rytönen oli asiantuntijana kokouksessa läsnä tämän pykälän käsittelyn ajan.